

ת"פ (תל אביב) 52178-11-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (תל-אביב-יפו) 52178-11-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלום תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 52178-11-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד צאלה ישמח

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו - יפו

[08.07.2024]

כבוד השופט איתן קורנהאוזר

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות: איומים - לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); תקיפת בת זוג - לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין. בהתאם לעובדות בהן הורשע, ביום 9.6.21, בביתם המשותף של הנאשם ואשתו (להלן: "המתלוננת"), איים הנאשם על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה בכך שנטל סכין מטבח רחבה ואמר לה "אני ארצח אותך ואז אותי ותהיה פה שלולית דם"; "אני אדקור אותך יהיה היום רצח פה". בהמשך, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שזרק לעברה כפכף אשר פגע בצווארה ובאוזנה של המתלוננת והותיר סימן אדום. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, הופנה הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השרות, אשר מצא את הנאשם מתאים לריצוי עבודות שרות תחת מגבלות.

ראיות לעונש

2. ב"כ המאשימה הגישה פסיקה המתייחסת למתחמי ענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם (טמ/1).

3. ב"כ הנאשם הגישה את המסמכים הבאים: אישור כי הנאשם השתתף בטיפול ייעודי למניעת אלימות במשפחה במסגרת מרכז "אור נור"; מכתב של מנהל מוסך, המעיד כי הנאשם עובד במקום כמכונאי רכב משנת 1994 ומציין את התרשמותו החיובית מהנאשם (טנ/1); פסיקה לעונש (טנ/2).

במסגרת הראיות לעונש, העידה בתו של הנאשם אשר פירטה כי אומצה על ידי הוריה, הנשואים מזה 35 שנים. לטענתה, מדובר באירוע חד פעמי שאינו מאפיין את הנאשם, וכן כי הנאשם התנצל על מעשיו והביע בושה. בנוסף, התייחסה בתו של הנאשם לתלות הכלכלית שלה ושל אמה בנאשם, אשר משלם את שכר הדירה בה הן מתגוררות וכן מממן את לימודיה.

תמצית טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירות, אשר חומרתן נובעת מאיומים קשים תוך שימוש בסכין ואף תקיפת המתלוננת בהמשך. בהתחשב במידת הפגיעה בערכים המוגנים וכן הפסיקה הנוהגת, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 8 חודשי מאסר ועד 18 חודשים, לצד ענישה נלווית. אשר למיקומו של הנאשם במתחם הענישה, התייחסה ב"כ המאשימה לכך שהנאשם ללא עבר פלילי, להודאתו, החיסכון בזמן השיפוטי, וכן לעמדת המתלוננת. לפיכך, ביקשה למקמו בתחתית מתחם הענישה ולהשית עליו 8 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שרות, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

5. ב"כ הנאשם התייחסה בטיעוניה לקבלת האחריות מצדו של הנאשם כבר בעת ששוטר ניגש אליו בזירה האירוע וכן בשלב חקירתו במשטרה. בנוסף, ציינה כי מדובר באירוע משנת 2021 כאשר כתב האישום הוגש בשיהוי של כשנה וחצי. הסנגורית הדגישה כי האירוע אינו משקף את אורחות חיי הנאשם, כאשר מדובר במקרה הראשון בו נחקר במשטרה. לטענתה, הנאשם נשוי למתלוננת מזה 35 שנים, להם בת משותפת אותה אימצו בגיל צעיר, ולאורך השנים ניהלו זוגיות טובה ותומכת הכוללת את תמיכת הנאשם במתלוננת הסובלת מתחלואה כפולה. ב"כ הנאשם הציגה מסמך המעיד על כך שהנאשם עובד במוסך מזה כ-30 שנים בתור מכונאי רכב, וטענה כי הוא משמש כמעט כמפרנס יחיד במשפחה. לגבי התנהלות הנאשם לאחר האירוע, הפנתה הסנגורית לפנייתו למסגרת טיפולית ייעודית בקהילה, ביוזמתו האישית, והציגה אישור המעיד על שילובו בטיפול. בנסיבות אלה, ובשים לב לפגיעה שתגרם למתלוננת ולבתו של הנאשם, עתרה להימנע מהטלת ענישה של מאסר בעבודות שרות. לפיכך, טענה ב"כ הנאשם כי ככל שיקבע מתחם ענישה המתחיל במאסר לריצוי בעבודות שרות, על בית המשפט לסטות ממנו לקולה ולהסתפק בענישה בדמות של"צ לצד מאסר מותנה.

6. הנאשם בדברו התנצל, הביע בושה על מעשיו, ושיתף כי מדובר באירוע היחיד בו התרחש מקרה כזה בחייו. הנאשם הבטיח כי לא ישוב על מעשים כאלה.

דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

7. אלימות כלפי אדם אחר פוגעת בזכות הפרט לשלמות גופו ולביטחונו האישי. אלימות מילולית בדרך של איומים, טומנת אף היא בחובה פגיעה בביטחונו האישי של נפגע העבירה ובשלוות נפשו. מעשים אלה מקבלים משנה חומרה כאשר הם מבוצעים כנגד בת זוג, בתא המשפחתי המצומצם האמור להוות מקום בטוח ותומך. מדובר בעבירות נפוצות לגביהן עולה קושי ממשי בתלונה מצד הנפגעות, בשל הנסיבות המשפחתיות, ולפיכך החליט המחוקק להחמיר בענישה שנקבעה לגבי ביצוע עבירות אלימות פיזית. כחלק מהצורך במלחמה בתופעה זו, החמירה אף הפסיקה את רף הענישה ונקבע זה מכבר כי "לא די ברטוריקה מרתיעה המוקיעה את עבירות האלימות במשפחה, ויש לגבות את האמירות החשובות שבפסקי הדין בענישה הולמת" (ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011)). לצד זאת, יש לבחון את נסיבות ביצוע העבירה בהתאם לנסיבות המשתנות באופן משמעותי בין מקרה למקרה בעבירות מסוג זה, ולהקנות להן משקל רב בעת קביעת מתחם הענישה.

8. בחינת נסיבות המקרה הנדון מעלה כי מדובר באירוע מתמשך אשר התרחש בביתם של הנאשם והמתלוננת. ביתה של המתלוננת הוא מבצרה, מקום האמור לספק לה תחושת בטחון, ובנוסף - מדובר במקום שאינו חשוף לציבור הרחב ובאופן זה מגביל את יכולתה להזעיק עזרה בהיותה עם הנאשם בלבד. במהלך האירוע נקט הנאשם באלימות מילולית קשה כלפי המתלוננת, באומרו כי "ירצח אותה", "ידקור אותה", "תהיה פה שלולית דם", "יהיה פה רצח היום", ולא היסס לעשות כן לאחר שנטל לידו סכין מטבח רחבה. אין ספק כי השימוש בסכין מעצים את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, בתחושת המוגנות של המתלוננת, ואף מגביר את פוטנציאל הפגיעה בה. הנאשם לא הסתפק באלימות המילולית והשליך על המתלוננת כפכף אשר פגע באזור פניה והותיר סימן אדום.

הצדדים הפנו לגזרי דין בהם נקבעו מתחמי ענישה אשר תחתיתם מאסר לריצוי בעבודות שרות והרף הגבוה הוא מאסר מאחורי סורג ובריח, ברף המשתנה בין מקרה למקרה בהתאם לנסיבותיו (ראו גזרי דין אלה וכן את האסמכתאות המפורטות בהם. באחד מגזרי הדין שהציגה ההגנה, החליט בית המשפט לסטות לקולה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום). כאמור לעיל, במקרה הנדון, האלימות הפיזית בה נקט הנאשם מצויה ברף נמוך יחסית, אולם עבירת האיומים מצויה ברף גבוה של העבירה ומהווה פגיעה משמעותית בערכים המוגנים של עבירה זו. יש להדגיש כי אין זהות בין מתחם העונש ההולם, המגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, ובין מדיניות הענישה הנוהגת המהווה אך את אחד משיקולים אלה (ע"פ 6390/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (10.2.2021); ע"פ 322/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.10.2016)).

9. לאחר ששקלתי את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, את נסיבות ביצוע העבירות וכן בהתחשב בפסיקה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין שלושה חודשי מאסר, אשר יכול וירוצו בעבודות שרות, ועד ל-12 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

העונש המתאים

10. ב"כ הנאשם עתרה להטלת ענישה שיקומית, תוך טיעון כי ככל שיקבע הרף התחתון של מתחם הענישה כמאסר בעבודות שרות, יש לסטות ממנו לקולה. בטיעוניה הפנתה למסמך מיום 14.11.2023 מאת מנהלת מרכז "אור נור" ולפיו הנאשם השתתף בטיפול למניעת אלימות במשפחה בין 19.6.2023 ל- 19.9.2023. בהתחשב במתחם הענישה שנקבע, יש לבחון את בקשת ההגנה בהתאם להוראת סעיף 40ד'(א) לחוק העונשין, הקובע כי בית המשפט רשאי לסטות ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". כב' בית המשפט העליון התייחס לנתונים שיש לשקול בעת בחינת סוגיה זו וקבע: "ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפטיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד'(א)".
- (ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (18.4.2018)).
- בנסיבות המקרה הנדון, לא הוגשה ראייה לגבי הליך טיפולי שיקומי מוצלח בעניינו של הנאשם. עיון במסמך שהוגש על ידי הסנגורית, מעלה כי הנאשם השתתף בטיפול במרכז למניעת אלימות במשפחה במשך שלושה חודשים. הא ותו לא. לא נמצאה כל התייחסות של גורם טיפולי לאופן השתתפות הנאשם בהליך; התרשמות מקצועית מהנאשם; הרקע שעמד בבסיס ביצוע העבירות; עמדותיו של הנאשם ביחס לעבירות; רכישת כלים להתמודדות במצבים דומים בעתיד; הערכת מסוכנות, ועוד. בנוסף, לא ברור מה כלל אותו הליך טיפולי קצר בו השתתף הנאשם. לפיכך, לא עלה בידי ההגנה לבסס את הטענה כי מדובר במקרה חריג בו קיימים סיכויי שיקום מובהקים המצדיקים סטייה ממתחם הענישה. טיעון נוסף שעלה בטיעוניה ב"כ הנאשם, ביחס לקושי קיים בהטלת מאסר בעבודות שרות, הוא תלות כלכלית בנאשם, של המתלוננת ובתם. טיעון זה אינו עולה בגדר הנמקה אפשרית לסטייה ממתחם הענישה. לפיכך, עתירת ב"כ הנאשם לסטייה ממתחם הענישה נדחתה.
11. הנאשם בן 63, ללא כל עבר פלילי, קיבל אחריות על מעשיו והביע חרטה. לאחר ביצוע העבירות, פנה הנאשם לטיפול בו השתלב במשך שלושה חודשים, נתון המעיד על הבנת קיומה של בעייתיות בהתנהגותו. יש עוד לתת משקל למידת הפגיעה בנאשם ובמשפחתו הקרובה בשל הפגיעה הכלכלית שתיגרם בשל ריצוי מאסר בעבודות שרות, הגם שעובד שרות זכאי לגמלת הבטחת הכנסה. נתונים אלה מציבים את הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה. לפיכך, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. שלושה חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שרות, בהתאם למפורט בחוות דעת הממונה. מובהר לנאשם כי ככל שיחרוג מתנאי העסקתו במסגרת עבודות השרות, יתכן כי הממונה יחליט על נשיאת יתרת העונש במאסר בפועל.
- ב. מאסר למשך 6 חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת אלימות מסוג כלשהו כנגד בת זוג, תוך 3 שנים מהיום.
- ג. מאסר למשך 3 חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת איומים, תוך 3 שנים מהיום.
- ד. בנסיבות המקרה, לא מצאתי מקום להטלת קנס.
- המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לממונה על עבודות השרות.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, ב' תמוז תשפ"ד, 08 יולי 2024, במעמד הצדדים.